

het Moordenaartje

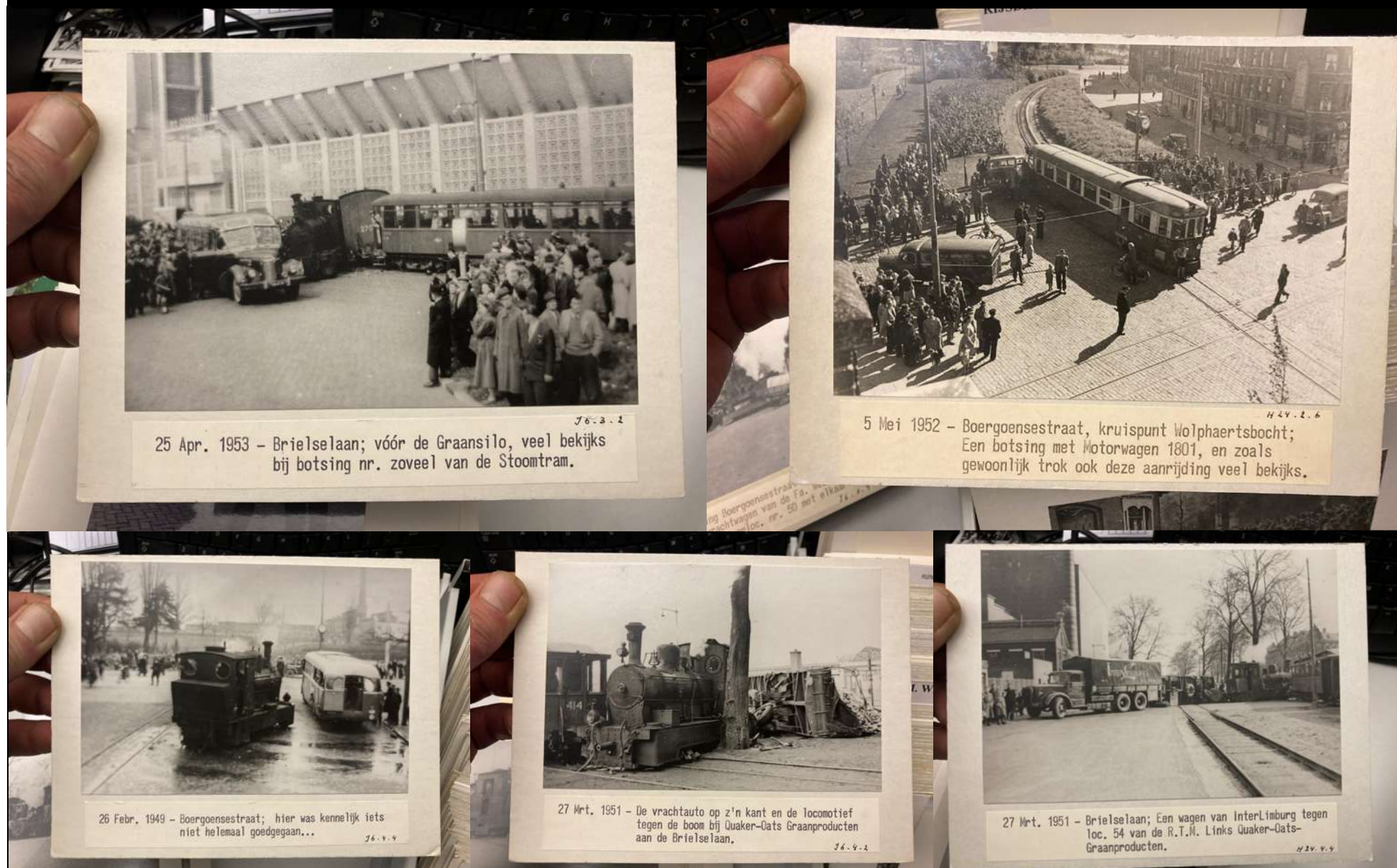
Editie 4, maart 2025

Het Zuid Manifest: I Love Carlos

Foto's uit de serie "Ongelukken met de stoomtram", ook Het Moordenaartje genoemd.

ONGELUKKEN MET DE STOOMTRAM

VERDER IN DEZE EDITIE

Voormalige Metro
Cinema vertoont dit
weekend weer films *p4*

Kopiën van kopiën,
in een kringloop van
kringloopwinkels *p10*

Attractiepark
Rotterdam sneak
preview *p8*

Stichting Historisch Charlois is een lokaal fotoarchief, opgericht in 1994 door Charloisse bewoners. Het fotoarchief van Historisch Charlois bestaat uit ruim 50.000 foto's, veelal donaties van individuen.

Hedvig Koertz
Lara Parodi
Monica Hübner
Monse Alvarez Alvarrado
Claudio Tola
Greta Windfuhr
Alice Bilardo
João Pedro Páscoa
Yara Al Jundi
Nina Ahsley Bach
Anna Berendsen

Rob Dijkstra
TzeNing Hong
Khalid Kaso
Gilbert van Drunnen
Marwan
Steve Van den Bosch
Annaik Lou Pitteloud
Shimabuku
Ismail Bahri
Gabriel Kuri
Hend H Mirra

Maria Mombers
Ruud Hilkmann
Stefanie Korrel
Machiel Kunst
Marwan
Shimmer
Laurenz
Gauli Zitter
Céline Mathieu
Frederique Scholtes
Archeologie Rotterdam

Alexander Iezzi
G
Jelena Novak
Katarina Zdjelar
Slow Reading Club
Ari David
Henry Andersen
Bryana Fritz
Karel Appel
Jan Vrijman
WET Film

Fons Hof
Sabine Dunnewijk
Durum Time
De Spiegel
Piero Bis
Simone Schuffelen
Zorro Fork
NDNMK Solutions
Art Rotterdam
South Explorer
Rotterdam Art Week

Jan Verwoert
Robert Hamelijnck
Nienke Terpsma
Michele Matyn
Berber Meindertsma
Maziar Afrassabi
Markies de Sade
Marwan
Captain Sentiment
Frederik Heidemann
Valerio Conti

Het Zuid Manifest: I Love Carlos wordt mogelijk gemaakt door:

Anna Bonomi
Yasmin Gholami
Martina González Pacios
Louisa von Moreau
Saghar Afzali
Max Kortmann
Leanne Ghesquiere
Parel Strik
Merit Zimmermann
Janneke van der Putten
Tejo de Vaal
Annmiek Engbers
Nathaniel Omskerk

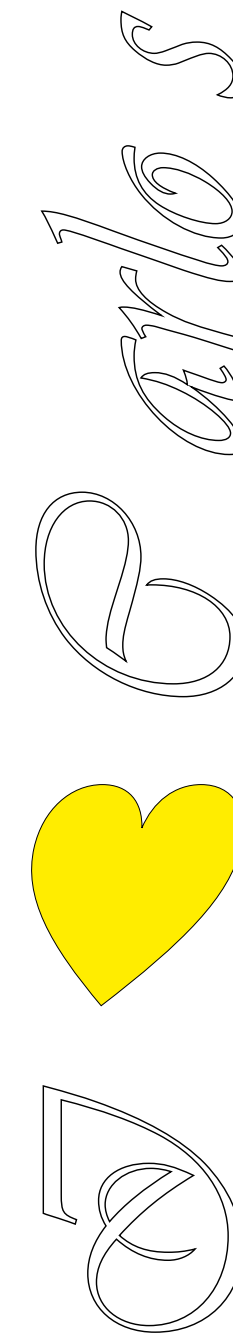
Mark Geffriaud
Ian Kjaer
Jacqueline Mesmaeker
Ash Kilmartin
Valerio Conti
Geertje Brandenburg
Cyann Behr
Loes Janssen
Arthur Vilschut
Maher Hasan
Iris van der Wal
Emma Hoogenboezem
Niek Hilkmann

Deandra de Looft
Cintia del Mastro
Hennie van der Most
Lindomar Geerman
Vers Beton
Abe Minnema
Peter Fengler
Shahin Afrassabi
Max J.P. Postma
Judith Kakon
Laurent Dupont
Mathew Kneebone
Clem Edwards

Anna Łuzak
Chris van Veen
Alicja Dulak
De Barones
Kapsalon Charlois
Subway Pool Café
SuperSam
Stichting Historisch Charlois
Willem van Gilst
Attractiepark Rotterdam
Bloemsierkunst Cyro
Maastunnel
Charlotte van Nijsten

CBK Rotterdam
Mondriaan Fonds
VSB Fonds
Gemeente Rotterdam
Barbara Wien
Opzoomer Mee Bewonersinitiatief
Inigo Wilkins
Matti
Janpier Brands
Dieter Roth
The Lake Radio
AZ OOR
Peter Fengler

Ash Kilmartin
Ramón Jiménez Cárdenas
Kristin Metho
Job Willems
&
ALLE DONATEURS
aan de crowdfunding
campagne

Het Zuid Manifest PROGRAMMA & updates

Ter gelegenheid van Het Zuid Manifest: I Love Carlos brengen we een nieuwe editie van onze buurtkrant Het Moordenaartje uit.

Ook lanceren we samen met bewoners en partners een eigen radiostation dat tussen 11:00 en 19:00 live vanuit Art Rotterdam in Ahoy wordt uitgezonden. Na 19:00 is er programma van muziek, verhalen, en andere bijdragen door kunstenaars als Peter Fengler, Daniel Gustav Cramer, Hedvig Koertz en Jan Verwoert.

Subway Pool Café
Wolphaartsbocht 196

Gevestigd in een voormalige bioscoop vormt Subway Pool Café het decor voor vier videowerken: één film van Katarina Zdjelar en drie films geselecteerd door WET Film.

TAXI TRAVIS

Tijdens de drie dagen van *Het Zuid Manifest: I Love Carlos* rijdt er een taxi service rond die wordt gerund door bewoners uit Charlois in hun private auto's. Chauffeurs zijn gidsen en gesprekspartners voor zowel locals als bezoekers van Charlois.

Elke rit is een andere reis. Chauffeurs zetten je af op een van de locaties van *Het Zuid Manifest* - je mag zelf kiezen welke - terwijl zij hun persoonlijke verhaal vertellen en perspectief op Charlois delen.

Het vertrekpunt van de taxi is voor **Autogarage Musa** aan de Karel de Stoutestraat 8a (om de hoek bij Rib).

Taxi Travis rijdt van 28 tot en met 30 maart. Elke dag vinden de ritten plaats in twee tijdsblokken.
12:00 - 14:30
15:30 - 18:00

De taxi service is gratis, maar de chauffeur een fooi geven mag natuurlijk altijd.

De taxi service is ontwikkeld in samenwerking met kunstenaar Parel Strik en onderzoeker en curator Merit Zimmermann.

Katarina
Zdjelar

Untitled (A Song) (2016), Katarina Zdjelar

In *Untitled (A Song)* registreert Katarina Zdjelar een groep van vier jonge muzikanten die de nacht doorbrengen in een tijdelijke muziekstudio. Er gebeurt eigenlijk niets, maar deze "nietsheid" is doordrenkt met details en fragmenten, net zoals de stilte gevuld is met geluid en zijn muzikale ordening. Angst verweeft zich met harmonie.

Grandmamauntsistercat, Zuza Banasińska

Grandmamauntsistercat (2024) verbeeldt een matriachale afstamming door de ogen van een kind. De film transformeert filmbeelden die oorspronkelijk werden gebruikt voor communistische propaganda tot materiaal waarmee een plek voor autofictioneel geheugen wordt gecreëerd. De Slavische heksenfiguur Baba Yaga verschijnt als een prehistorische godin van het verzet.

WET Film presenteert drie films die de thema's migratie, identiteit en politiek engagement verkennen.

Bar at the Victoria Station, Leszek Dawid

Aan de vooravond van de toetreding van Polen tot de EU verlaten Mark en Pirotek, twee werkloze dertigers, hun geboortestad op zoek naar een betere toekomst in Londen. Door middel van een cinéma vérité benadering legt *A Bar At The Victoria Station* (2003) hun strijd vast met economische ontberingen, dakloosheid en de droom om iets voor zichzelf op te bouwen.

Immigrant, take a vote! Marta Romankiv

In de afgelopen jaren is Polen een van de wereldleiders geworden in het toelaten van arbeidsmigranten. Toch blijven deze mensen grotendeels uitgesloten van politieke participatie. *Immigrant, take a vote!* (2020) onderzoekt deze tegenstrijdigheid door een onmogelijke gebeurtenis te ensceneren: een symbolische stemming voor niet-staatsburgers.

WET
Film

SuperSam
Poolse Supermarkt

Wolphaartsbocht 212

KIELBASA DLA CHLOPA
KABANOS JABLONKA
€ 11,99KG

KROLEWSKI
€ 11,49KG

Anna Łuczak
(WET Film)

SUPERSAM.NL

SUPERSAM.NL (1989-2004) is een videocompilatie van Anna Łuczak, mede-oprichter van WET Film, van een selectie reclames voor westerse producten die tussen 1989 en 2004 op de Poolse televisie zijn uitgezonden. De compilatie biedt zowel een nostalgische als kritische blik op de beloften van consumptisme en de constructie van een moderne identiteit in het postcommunistische Polen.

Moritz Scheper in Artforum van 2023 zegt:

“Hebben we hier te maken met overschilderen, geschilderde replica’s of appropriatiekunst? Moeten we iets uitpakken? Kijken we naar *objets trouvés*, *readymades* of gecorrigeerde *readymades*?”

Normaliter kan je er met deze generieke duidingen weggelaten in ruimtes die een artificieele en harde scheiding maken tussen de buiten(wereld) en een binnen(universum). Maar we hebben hier te maken met *Nitrous Oxide* in Charlois. In de etalage van een ontoegankelijke winkel waar de bezoeker en de voorbijganger ook deels zichzelf zien. In *Het Zuid Manifest: I Love Carlos*, wordt slechts dit ene werk van Dupont getoond. In een voormalige kringloopwinkel waar Rib's witte stoepbankje vandaan komt. Het bevindt zich precies onder het dakrand van de boven burens, waar stadsduiven zich van shoarma en patat resten ontlasten zodat wij kunnen lachen: kijk een Action Painting. Dupont's werk, deze lachgasverpakking, krijgt hier een specifieke lading.

Stichting Historisch Charlois

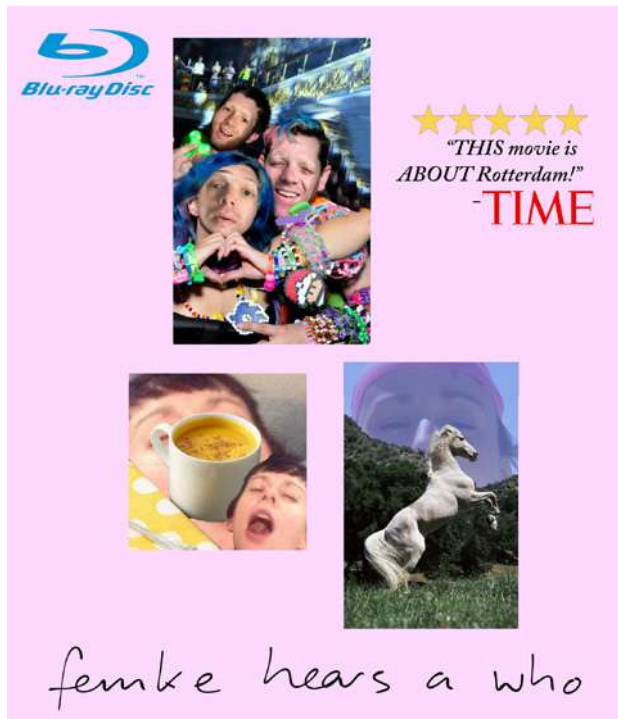
Kaatsbaan 6

Openingstijden:

Vrijdag - zondag, 12:00-18:00

Koffie en thee zijn verkrijgbaar voor €1 met gratis koekjes en frisdrank voor €2.

Stichting Historisch Charlois is een lokaal fotoarchief, opgericht door Charloisse bewoners in 1994. Op deze plek wordt de film *Femke Hears a Who* (2019) van Clem Edwards en Alexander Iezzi; en het fotowerk *Love Songs* (1972 – 2025) van Jelena Novak gepresenteerd.

Posterbeeld *Femke Hears a Who* (2019)

LOVE SONGS (1972 – 2025) van Jelena Novak

Op deze zwart-witfoto's uit het familiearchief van Jelena Novak staan haar ouders in de baai van Vela Luka op het eiland Korčula in Joegoslavië. “Het gefluister van mijn ouders, hun gelach, hartslagen, gebrom, de zeebries, het geluid van golven, tedere woorden en de ritmische puls van de motor van de boot - al deze geluiden bestaan, maar blijven onhoorbaar in de foto's, die aanvoelen als een soort liefdesliedjes. Verliefdheid wordt gevangen in het beeld, doordrenkt met geluid, eindelijk.”

Clem Edwards
&
Alexander Iezzi

-
Jelena Novak

4

Sexshop De Barones

Boergoensestraat 66B

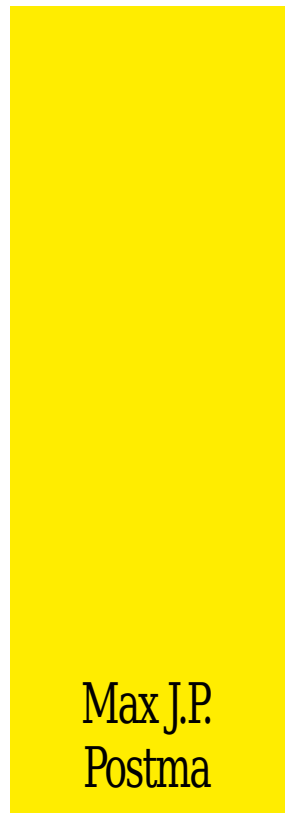
In de etalage van De Barones worden negen kleine beeldjes van veelal christelijke heiligen (Maria met kind, heilige Catharina en Sint-Antonius) uit het archief van Archeologie Rotterdam getoond. Deze beelden dateren tussen 1400-1550 en zijn aangetroffen bij verschillende archeologische opgravingen in

de Rotterdamse binnenstad. Ze werden thuis gebruikt voor uitoefenen van het geloof en in sommige gevallen als talisman meegedragen. Dit gebruik hield op rond de Reformatie in de 16de eeuw. De witte beeldjes zijn gemaakt van pijpenaarde en het rode beeldje van terra cotta. Op het moment is slechts één

fragment van een mal voor dit soort beeldjes aangetroffen in Rotterdam. Dit is bewijs dat dit soort beelden in Rotterdam werd gemaakt. Hoewel deze beeldjes nu neutraal van kleur zijn, waren ze in het verleden uitbundig beschilderd. Op enkele beelden zijn nog verfstrepen aanwezig.

Archeologie
Rotterdam

“Wat mij interesseert in schilderen is wanneer het een metafoor wordt voor het leven, alles in het leven. Of het nu de vorm aanneemt van een lammetje op een altaar, een landschap, appels of een abstracte vorm. Misschien is alles en niets niet de juiste manier om het te zeggen, omdat ze eigenlijk één en hetzelfde zijn.” - Max J.P. Postma

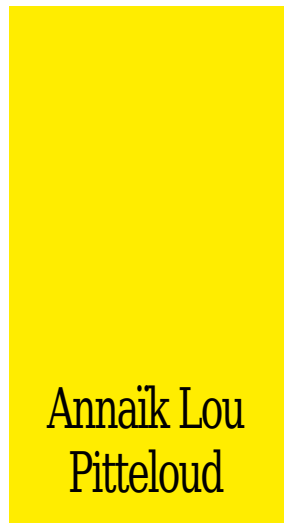

Binnen in De Barones hangen schilderijen van Max J.P. Postma, vertegenwoordigd door Gauli Zitter.

“Het bijzondere aan De Barones is dat iedereen wordt gestimuleerd om zichzelf te zijn. Een veilig plekje waar je open en eerlijk kan zijn over je seksualiteit.”

- Eigenaar De Barones

De reeks neonlichten waartoe dit werk behoort, is een eerbetoon aan plaatsen van populaire cultuur en aan de specifieke kenmerken van de steden die ze huisvesten. Bars zijn inderdaad essentiële kenmerken van de topografie en geschiedenis van plaatsen, tot het punt dat ze hoge plaatsen van historische vertelling worden, evenals de setting voor veel kunstwerken; ze zijn ook de gastheren van de verhalen van degenen die ze bezoeken. Bar (Rotterdam) buigt naar het gelijknamige etablissement in dezelfde straat als Rib, waar menig openingsfeest is gehouden.

Annaïk Lou Pitteloud, Bar (Rotterdam), 2023. Photo: Lotte Stekelenburg

SNEAK
PREVIEW

Attractiepark
Rotterdam
Doklaan 60

Hennie, Karel & Jan

Een van de meest bijzondere locaties van Het Zuid Manifest: I Love Carlos is het Attractiepark Rotterdam. Sinds 2012 is ondernemer Hennie van der Most bezig met de ontwikkeling van dit pretpark op het voormalige afvalverbrandingsterrein gelegen aan de Doklaan in Charlois.

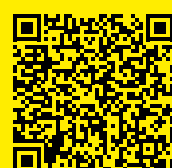

Informatie over rondleidingen

Datum: 28 - 30 maart.
Tijden: 12:00 - 13:00
13:30 - 14:30
15:00 - 16:00

Max. 10 mensen per rondleiding. Niet toegankelijk voor rolstoelgebruikers of mensen die slecht ter been zijn vanwege ongelijke vloeren en trappen. Kinderen zijn welkom onder ouderlijk toezicht.

Scan de qr-code en geef je op via het formulier. Startpunt is bij het bord "Bedankt voor

Hennie
van der
Most

Karel Appel
-
Jan Vrijman

Door de jaren heeft Van der Most een indrukwekkende collectie opgebouwd van attracties uit pretparken zoals het poppentheater uit het Land van Ooit; interieuren en horecameubels van Nederlandse en Spaanse casinos; en 300 ton ijzer uit de shows van de violist en dirigent André Rieu.

Zijn artistieke visie voor deze plek omvat het samenbrengen van verschillende attracties, die ieder een eigen tijdsgeest en wereld belichamen. Voor de één is het Attractiepark een doorn in het oog, zoals voor sommige bewoners uit Carnisse die een petitie hebben getekend tegen de bouw van het park omdat ze het "tweedehandse meuk" vinden (bron: RTV Rijnmond). Voor de ander is het binnenkort een speelparadijs.

Op initiatief van Rib, gaat het pretpark tijdens Het Zuid Manifest: I Love Carlos voor het eerst open voor publiek. Er wordt nog volop gebouwd, maar er is ook al veel te zien. Met de genereuze hulp van vrijwilligers, die zich speciaal voor dit onderdeel hebben aangemeld, organiseert Rib rondleidingen langs onder andere het ondergrondse spookhuis, de escape room, de bowling baan, laser game, het reuzenrad, de ijsbaan, het piratenschip, het poppentheater, de overnachtingsplekken en het theater.

Het kantoor wordt ook bezocht; daar liggen de bouwtekeningen van het park en hangen de schetsen van de attracties die Van der Most zelf heeft ontworpen aan de muur.

In een interview met Vrij Nederland, 29 januari 1955

Mathew Kneebone
-
Shahin Afrassiabi

Dwaallicht, 2025, Mathew Kneebone

Ter gelegenheid van *Het Zuid Manifest* presenteert Kneebone twee nieuwe werken die zijn installatie *Power Relations* bij Rib (2021-2024) uitbreiden en een nieuwe vorm geven.

Dwaallicht (2025) is geïnspireerd op een wandeling die Kneebone maakte

door Daly City, Californië, dat drie dagen achter elkaar in duisternis lag vanwege een stroomstoring. Kneebone zag een juwelierswinkel, de enige verlichte winkel in het hele winkelcentrum. Het bleef op onverklaarbare wijze een mysterieuze restenergie opzuigen.

Extrapolations On A Portrait (2023-2024) Shahin Afrassiabi

Leegstaande winkels Katendrechtse Lagedijk 432 & 430

Kopiën van kopiën, in een kringloop van kringloopwinkels

Charlois kent een kringloop aan kringloopwinkels - ze volgen elkaar in rap tempo op. Op de Katendrechtse Lagedijk 430 en 432, een paar huizen van Rib vandaan, zat Kringloopwinkel GI-Cycle. Dit pand staat nu al een paar maanden leeg.

Hier is werk van vier kunstenaars te zien. In samenwerking met Gauli Zitter, presenteert Rib werk van Lauren Dupont en Judith Kakon. Deze werken zijn ogenschijnlijk simpel en complex tegelijkertijd. Het zijn kopiën van kopiën, hergebruikte templates en containers die in hun leegheid en vorm vol betekenis zijn.

Iris, 2024 by Judith Kakon

Laurent Dupont
-
Judith Kakon

Nitrous Oxide (2024) van Laurent Dupont is een gevonden kartonnen doos overgeschilderd als doos met acrylverf.

Iris (2024) van Judith Kakon heeft de vorm van industrieel geproduceerde, gestandaardiseerde plastic containers die worden gebruikt voor het transport van bloemen. Ze zijn echter gemaakt van keramiek met behulp van een 3D-printproces, waarbij de kleuren en oppervlakken verschillen van de originelen doordat ze met de hand geglaazuurd zijn. Ze doen denken aan de commerciële

bloemenindustrie en speculatieve zeepbellen zoals de 17e-eeuwse “tulpenmanie” in Nederland. De sculpturen spreken tot de realiteit van de bloemenindustrie als een commerciële onderneming. Kakon’s nep-industriële containers voor het transport van bloemen; containers voor dingen die mooi zouden zijn als ze niet al te typisch waren en toch al verdwenen...

Als onderdeel van Het Zuid Manifest: I Love Carlos, nodigde Rib, de Slow Reading Club uit om een collectieve vertaalsessie te leiden rond het gedicht *Si muero en la carretera* (1970) van Virgilio Piñera. In februari 2025 kwamen zij met verschillende inwoners bijeen in Varia, een kunstruimte op een steenworp afstand van Rib, en werd het gedicht ter plekke vertaald in het Amazigh, Arabisch, Deens, Nederlands, Grieks, Italiaans, Litouws, Pools, Portugees en Russisch. Daar werd het vertalen van een gedicht een alibi voor een gesprek over taal.

Op het moment dat Piñera *Si muero en la carretera* schreef, mocht hij in zijn thuisland Cuba niet meer publiceren vanwege zijn homoseksualiteit en zijn steeds kritischere houding tegenover het Castro-regime. Het gedicht is anders dan bijna al zijn eerdere werk en werd pas na zijn dood gepubliceerd. Sinds 2021 maakt Slow Reading Club bootleg-vertalingen van Piñera’s werk, waarbij ze inspelen op verschillende lokale contexten.

Het Zuid Manifest is de meest ambitieuze van deze vertalingen, met de nadruk op de diversiteit aan talen die aanwezig zijn in Charlois en de verschillende middelen die sprekers gebruiken om dit ene gedicht te vertalen. Zoals bij alle vertalingen, creëerde het vertalen een kans om na te denken over de relatie tussen de context waarin het gedicht werd geschreven en de (sociaal-politieke) context waarin het werd vertaald.

Daar werd het vertalen van een gedicht een alibi voor een gesprek over taal.

Slow Reading Club

Interieur Bloemsierkunst Cyro

Bloemist Peter Jansen in zijn winkel

Bloemsierkunst Cyro

Wolphaartsbocht 81

In Bloemsierkunst Cyro kan je een gratis publicatie meenemen van vertalingen van het gedicht *Si muero en la carretera* (1970) van de Cubaanse schrijver Virgilio Piñera in 10 talen die in Charlois gesproken worden. Dit is het resultaat van een collectieve vertaalsessie met Charloisse bewoners eerder dit jaar, geleid door de Slow Reading Club, een leesgroep opgericht door Henry Andersen en Bryana Fritz.

Bij de Maastunnel voor fietsers en voetgangers zijn twee kunstwerken te zien aan de noord en zuidkant.

Entree fietstunnel Noordzijde: Parkkade 30

Entree fietstunnel Zuidzijde: Charloise Hoofd

Maastunnel

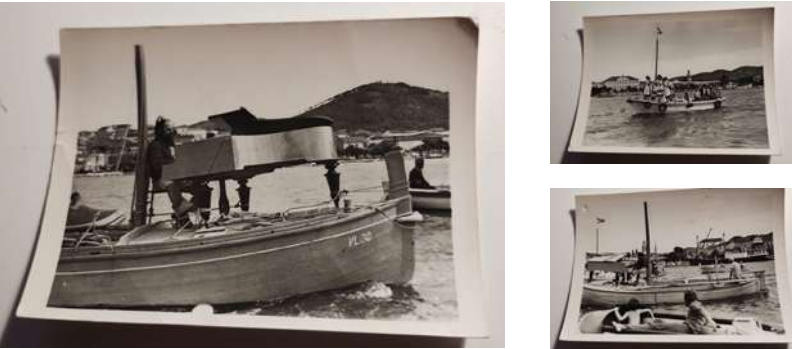
Video stills van Helke Sander, From the Reports of Security Guards & Patrol Services Part 1. (1985)

Bij de entree aan de noordzijde wordt de film *From the Reports of Security Guards & Patrol Services Part 1* (1985) van Helke Sander in een loop getoond. Deze 11 minuten durende film toont een vrouw die geen andere keus lijkt te hebben dan haar eigen leven en die van haar twee kinderen op het spel te zetten door een hijskraan te beklimmen. Aan de top laten ze pamfletten los die zich over de hele stad verspreiden. Gebaseerd op een waargebeurd verhaal.

Helke Sander
-
Jelena Novak

Aan de zuidzijde van de Maastunnel vind je op het voorraam van het beveiligershokje drie kleine zwart-witfoto's van Jelena Novak, getiteld *PHOTO SONGS* (1972-2025). Deze foto's komen uit haar familiearchief en zijn genomen tijdens muzikale optredens van het kleine utopische kunstfestival *The International Artists' Meetings*. Op twee ervan is een piano met touwen vastgebonden aan de boeg van een houten boot. Op de derde foto zingt een klein meisjeskoor terwijl ze op een schip door de baai van Vela Luka varen, op het eiland Korčula - een deel van Joegoslavië.

The International Artists' Meetings vond plaats in Vela Luka gedurende drie zomers: 1968, 1970 en 1972. Het vergemakkelijkte de deelname van de lokale bevolking aan artistieke processen, maar het ontbrak aan documentatie waardoor het niet in culturele geheugen bleef (Darko Fritz, Erfgoed van de 20e eeuw, 2025).

Door de tijd zijn de foto's verouderd, maar de choreografie van lichamen, zeilen en geluid blijft een gevoel van oprechte energie uitstralen.

Art Rotterdam Ahoy

Ahoyweg 10

Shahin Afrassiabi, *Translation, Bacon's Grin* 2023-2025, oil on canvas

In de afgelopen jaren heeft Shahin Afrassiabi een reeks schilderijen gemaakt die gebaseerd zijn op een foto van Francis Bacon, genomen door Francis Goodman in Bacons studio in 1976. Deze schilderijen zijn extrapolaties van de verschillende elementen uit de oorspronkelijke foto en kunnen worden omschreven als portretten, stilleven en andere abstracties.

In het proces van het maken van deze variaties, die beschouwd kunnen worden als vertalingen en vertekeningen van de originele foto, reflecteert Afrassiabi op de daad van het maken van kunst zelf—door de lens van een andere kunstenaar en zijn eigen begrip van de potentie van schilderkunst binnen de kunstgeschiedenis als drager van betekenis.

In deze werken ontstaat een soort circulariteit waarin het subject en object van kunst met elkaar verweven raken, zelfs inwisselbaar worden. De toeschouwer wordt uitgenodigd om binnen deze omsloten ruimte de kunstenaar, het subject en de handeling van het schilderen zelf te overwegen.

Het perspectief dat Afrassiabi de toeschouwer biedt, had niet door Bacon zelf voortgebracht kunnen worden. De toeschouwer interpreteert niet alleen Afrassiabi's extrapolaties, maar ook Afrassiabi's interpretaties van Francis Goodmans foto van Bacon in zijn studio. Onvermijdelijk produceert de toeschouwer in dit proces een portret van zichzelf.

Shahin
Afrassiabi

Filmstills uit *revolving door* (2001) Carola Dertnig

Gefilmd en uitgevoerd tijdens haar residentie in het World Trade Center in 2001, legt Dertnig zichzelf vast terwijl ze worstelt met bagage in een draaideur, waarbij ze herhaaldelijk vast komt te zitten terwijl omstanders haar er doorheen proberen te duwen. Achteraf gezien, heeft het werk een griezelige voorspellende kwaliteit. Dertnig: "Ik realiseerde me dat er niet genoeg deuren waren voor mensen om de

gebouwen in en uit te gaan... Natuurlijk veranderde de betekenis van dit werk volledig na 9/11." Haar werk resonanceert met de ontwrichting en het voorgevoel in *The Last Terminal* - net als in Albert Lamorisse's film *Les vent amoureux*. Lamorisse, achtervolgd door voorgevoelens van zijn eigen dood, stierf uiteindelijk tijdens het filmen boven de Amir Kabir Dam voor de Sjah van Iran.

revolving door,
(2001)

Carola Dertnig

The Last Terminal Radio (Live)

mixcloud.com/live/Rib_rotterdam

Vanuit onze booth op **Art Rotterdam** met de blik van een grinnikende Francis Bacon van Shahin Afrassiabi in onze rug, zenden we live radio uit - van 27 t/m 30 maart, van 11:00 tot 19:00. Buiten deze uren is er een programma met muziek, verhalen en andere bijdragen van kunstenaars. Radiopresentatoren zijn Valerio Conti (vrijdag), Ash Kilmartin (zaterdag) en het team van Rib (donderdag en zondag). In onze programmering hebben we gaten overgelaten om onverwachte gesprekken en ontmoetingen te kunnen faciliteren met o.a.:

**27 t/m 30
maart**

Van 11:00 tot 19:00
en 19:00 tot 11:00

Inigo Wilkins	-	Siebe Thiesen	Michele Matyn	Marwan
-	Peter Fengler	-	-	-
Mattin	-	Fischli & Weiss	Clem Edwards	Captain Sentiment
-	Jan Verwoert	-	-	-
Janpier Brands	-	Daniel Gustav	Berber	Frederik
-	Mathew Kneebone	Cramer	Meindersma	Heidemann
Dieter Roth	-	-	-	-
-	Reinier van Houdt	Robert Hamelijnc	Maziar Afrassiabi	Valerio Conti
The Lake Radio	-	and Nienke	-	-
-	Céline Mathieu	Terpsma	Markies de Sade	Ash Kilmartin
AZ OOR	-	-	-	-

Luister via: mixcloud.com/live/Rib_rotterdam

Marwan

In Kapsalon Charlois, presenteert de collective artist-run practice space Marwan *Regarding Property: Occupational Health & Safety Fund 2019 – 2025* en het videowork *IM SORRY (2024)* door G.

Het videowerk *IM SORRY (2024)* van kunstenaar G maakt deel uit van *Lying Fallow*, een doorlopend programma bij Marwan waarin ze een kunstenaar uitnodigen om vier presentaties van hun werk te maken in een periode van twee jaar. *IM SORRY* is gefilmd in de opslagruimte annex boiler room van Marwan.

Still uit *IM SORRY (2024)*

Marwan’s teamlid Dee Hehewerth schrijft het volgende over het werk: “De camera richt zich op G, die met haar gezicht naar de muren van de kamer staat en herhaaldelijk ‘I’m sorry, I’m sorry, I’m sorry’ zingt, terwijl ze één voor één naar de voorwerpen in haar omgeving wijst. De video toost de actie na van een eerder werk van G, waar G haar Britse beleefdheid richt op de inhoud van iemands voorraadkast - maar in Marwan’s onzichtbare en daardoor vergeten achterkamer worden deze verontschuldigungen omgezet in locatiespecifieke lezingen. Met elk opeenvolgend object dat G aanspreekt, wordt het onderhoudswerk van Marwan’s ruimte onder de aandacht gebracht, waardoor zowel de infrastructuur als de arbeid van de ruimte zichtbaar worden.”

Regarding Property: Occupational Health & Safety Fund 2019 – 2025 is een kunstwerk in de vorm van een legaatfonds van de kunstenaars Isabelle Sully en Valentina Curandi naar aanleiding van hun tentoonstelling *Two in a Coffin* (in Marwan in 2019) dat

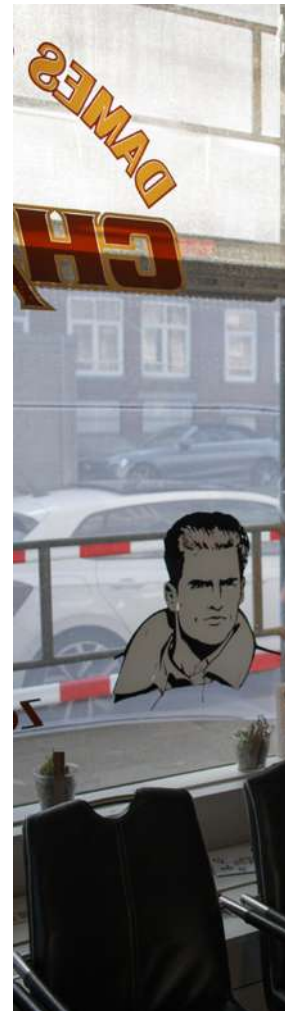
Regarding Property: Occupational Health & Safety Fund 2019 – 2025

ging over een feministische herschrijving van de Arbo en eigendomswet. Een klein bedrag aan verkregen subsidies wordt inconsequent maar continu doorgesluisd naar een Arbofonds, waarvan inconsequent maar continu €50 per artistieke uiting wordt gebruikt om een veiligheidsmaatregel van de kunstenaar in kwestie in te voeren. Dat kan een veiligheidsmaatregel zijn voor die persoon zelf, voor de ruimte, de bezoekers, de straat, de stad: aan de ontvanger van het fonds. In de afgelopen zes jaar bestreken de uitgaven van Marwan’s OHS fonds een breed scala aan maatregelen. Het voortbestaan van het fonds zou niet mogelijk zijn zonder Isabelle Sully, Valentina Curandi, Yin Yin Wong en Matt Hinkley.

11

Kapsalon Charlois

Wolphaertsbocht 62B

het eeuwige eindigen als openbaring

13

Rib *The Last Terminal, Volume III Part 6: Colonotopia*

27.03.2025—27.07.2025

Katendrechtse Lagedijk 490B

gerlach en koop toont werk van Steve Van den Bosch, Annaïk Lou Pitteloud, Shimabuku, Ismaïl Bahri, Gabriel Kuri, Hendl H Mirra, Mark Geffriaud, Ian Kiaer en Jacqueline Mesmaeker

*Om acht uur?
Dan word ik wakker.
(2024—)*

*gerlach en koop
-
Lisa Ivory*

De dageraad breekt het oppervlak. De acht uur van *Om zeven uur? Slapen*. hebben alles gescheiden in een voor en een na. Nu zetten gerlach en koop hun heropvoering van *Was machen Sie um zwei? Ich schlafe*. uit 2020 voort en beëindigen deze. Voor deze laatste samenkomst tonen gerlach en koop alle werken die overeenkomen met de herintegratie en melancholie van het ontwaken. Een ware samenkomst dus.

De tentoonstelling is te bezoeken vanaf 27 maart. De opening vindt een maand later plaats - op vrijdagavond 25 april.

“Als we het verder ontleden, is het een kruisbestuiving van verschillende belangrijke operationele concepten. Die van koloniale geschiedenissen, scopische regimes en ruïnes.”

Voor de tentoonstelling *Binnen en buiten het kader* in het Stedelijk Museum Amsterdam in 1970 sloot Gerrit Dekker een galerie door twee deuren te sluiten. Er is een foto die de lege ruimte van binnenuit documenteert, genomen vanaf een zeer laag standpunt. Dit is wat je zou hebben gezien als je op de vloer lag en opzij keek. Voor Dekker was het doorbrengen van tijd in tentoonstellingsruimtes belangrijk. In zekere zin zijn zijn installaties—hoewel die term destijds nog niet werd gebruikt—het resultaat van performances zonder publiek.

Een afgesloten galerie in het Stedelijk Museum Amsterdam als onderdeel van *Binnen en buiten het kader* (1970), een afbeelding van Gerrit Dekker / Sheets, Foundation Chandigarh (1988)

“Een medisch ingrijpende procedure en een filosofische ruïne”

“een huwelijk tussen colonoscopie en utopie”

In Volume III Part 6: Colonotopia, presenteren we een nieuwe reeks schilderijen van Lisa Ivory.

Lisa Ivory’s schilderijen vertellen een verhaal dat steeds verandert. Het lijkt misschien een duidelijk verhaal, maar het is niet gemakkelijk te begrijpen of te plaatsen. De schilderijen creëren twijfel over wat we zien en hoe we ons tot het beeld verhouden. Ze nemen ons mee naar een wereld die eruitziet als een schilderij, een soort schaduwwereld waar naakten, skeletten en tamme monsters leven.

Laurenz

Grandmotherhood (uncountable) hakt kool, maakt aardbeienjam en reflecteert op gastvrijheid, wortels, tradities en smaken.

Lone Haugaard Madsen, print on paper, Recipe

De recepten werden afgedrukt op papieren A3 tafelkleden die onder elk gerecht werden gelegd en aan het eind van de avond waren ze allemaal bevestigd door het eten, vette vingers en de regendruppels die vielen.

12

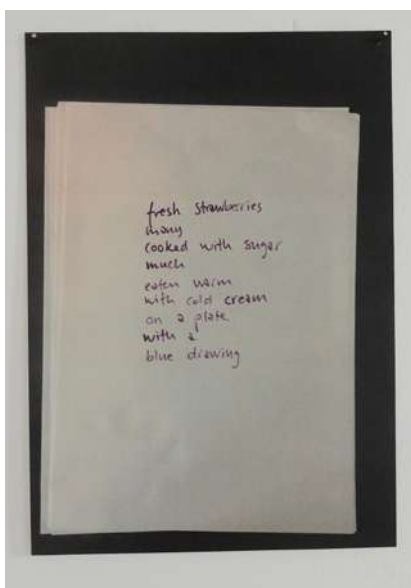
Durum Time

Katendrechtse Lagedijk 365B

In het Turkse restaurant Dürum Time presenteert de Weense kunst ruimte Laurenz documentatie van het project *Grandmotherhood (uncountable)* *Бабинство (непреброумо)* dat ze in 2022 deden in een kunstenaarsinitiatief in Shabla, Bulgarije. Dit initiatief wordt gerund door Lazar Luytakov, een vriend van hen, in de kelder van zijn grootmoeders huis.

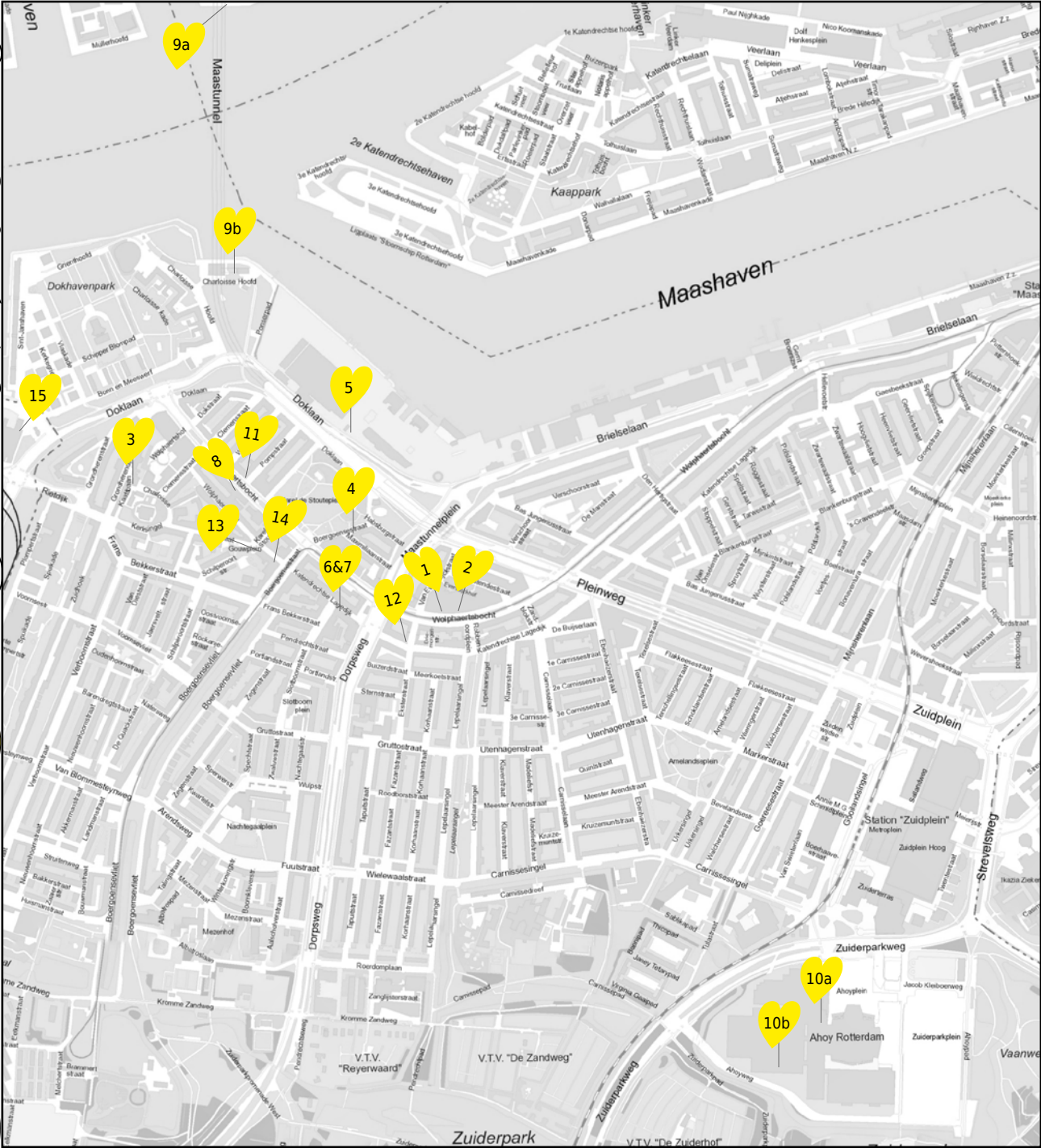
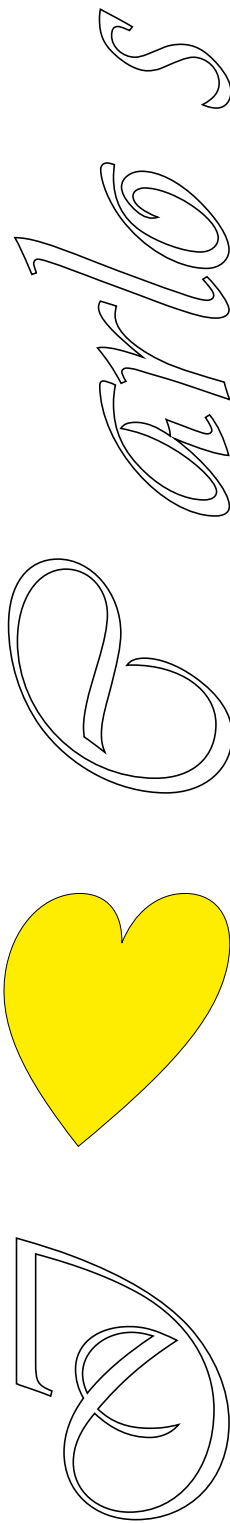
Laurenz nodigde 14 kunstenaars en cultuurwerkers uit om bij te dragen aan de tentoonstelling door een recept te delen voor een gerecht of een drankje dat hen doet denken aan hun grootmoeder.

fresh strawberries
many
cooked with sugar
much
eaten warm
with cold cream
on a plate
with a
blue drawing

Plattegrond

Het Zuid Manifest: I Love Carlos

Locaties

Nr	Naam	Adres	Werk(en) van
1	Subway Pool Café	Wolphaartsbocht 196	Katarina Zdjelar, WET Film
2	SuperSam	Wolphaartsbocht 212	Anna Łuczak (WET Film)
3	Stichting Historisch Charlois	Kaatsbaan 6	C. Edwards en A. Iezzi, Jelena Novak
4	Sexshop De Barones	Boergoensestraat 66B	Max J.P. Postma & Archeologie Rotterdam
5	Attractiepark Rotterdam	Doklaan 60	Karel Appel, Jan Vrijman
6	Leegstaande winkel	Katendrechtse Lagedijk 432	Mathew Kneebone, Shahin Afrassiabi
7	Leegstaande winkel	Katendrechtse Lagedijk 430	Laurent Dupont, Judith Kakon
8	Bloemsierkunst Cyro	Wolphaartsbocht 81	Slow Reading Club
9a	Maastunnel NZ	Parkkade 30	Helke Sander
9b	Maastunnel ZZ	Charloise Hoofd	Jelena Novak
10a	Art Rotterdam Ahoy	Ahoyweg 10 Entree	Carola Dertnig
10b	Art Rotterdam Ahoy	Ahoyweg 10 Intersections	Shahin Afrassiabi
11	Kapsalon Charlois	Wolphaartsbocht 62B	Marwan
12	Durum Time	Katendrechtse Lagedijk 365B	Laurenz
13	Rib	Katendrechtse Lagedijk 490B	gerlach en koop, Lisa Ivory
14	Café De Spiegel	Katendrechtse Lagedijk 482	Annaïk Lou Pitteloud
15	Shimmer	Waalhaven Oostzijde 1	Taxi Travis, Heman Chong, Renee Staal